

DGG-002-001514 Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) (CBCS) Examination

May/June - 2015

Ele. - 7: Cooperation - 5

Faculty Code: 002 Subject Code: 001514

Time: $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks: 70]

સૂચના : (1) વિભાગ-1ના M.C.Q. પ્રશ્નોના ઉત્તરો ઉત્તરવહીમાં આપો.

(2) વિભાગ-2ના દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

વિભાગ - 1

M.C.Q. 1 20 (1) ભારતમાં કૃષિ બેંકની સ્થાપના કોના દ્વારા કરવામાં આવેલ ? (A) કાર સોંડસે (B) વિલિયમ વેડરબર્ન (C) વિલિયમ કિંગ (D) રોબર્ટ ઓવન (2) ભારતમાં રિઝર્વ બૅન્કની સ્થાપના કઇ સાલમાં થઇ ? (A) 1947 (B) 1950 (C) 1935 (D) 1975 (3) સૌ પ્રથમ કયા રાજ્યે સહકારી કાયદાની પહેલ કરી ? (A) ગુજરાત (B) મદ્રાસ (D) મુંબઇ (C) મહારાષ્ટ્ર (4) નાબાર્ડની સ્થાપના કઇ સાલમાં કરવામાં આવી ? (A) 1982 (B) 1950

(C) 1947

(D) 1968

(5)	પ્રાદેશિ	ાક ગ્રામીણ બેંકની સ્થાપના કઇ [ા]	સાલમાં	થઇ ?
	(A)	1985	(B)	1975
	(C)	1980	(D)	1966
(6)	સહકા	રી પ્રવૃતિનું માળખું કેવું છે ?		
	(A)	દ્વિસ્તરીય	(B)	એકમલક્ષી
	(C)	ત્રિસ્તરીય	(D)	બહુલક્ષી
(7)	નાબા ^ડ	ર્દની શરૂઆતની મૂડી કેટલા કરોડ	રાખવ	ામાં આવી હતી ?
	(A)	500	(B)	150
	(C)	750	(D)	100
(8)	રિઝર્વ	બેંક ઓફ ઇન્ડિયા કયા નિયંત્રણ	નું કાર્ય	કરે છે ?
	(A)	શાખ	(B)	નફો
	(C)	ખોટ	(D)	વિનિમય
(9)	ગુજરા	તમાં સૌ પ્રથમ નાગરિક સહકારી	બેંક .	કઈ ઈ.સ.માં રચાઇ હતી ?
	(A)	1908	(B)	1909
	(C)	1905	(D)	1912
(10)	ભારત સ્થાપ્યં	. સરકારે રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિય ો ?	ામાં ક	ઇ સાલમાં કૃષિ ધિરાણ વિભાગ
	(A)	1936	(B)	1900
	(C)	1950	(D)	1935
(11)	આધુન્	નેક યુગમાં કયા દેશને સહકારી પ્ર	ાવૃતિનું	ઉદ્ભવ સ્થાન ગણાય છે ?
	(A)	અમેરિકા	(B)	રશિયા
	(C)	ભારત	(D)	ઇંગ્લેન્ડ
(12)	સહકા	રી પ્રવૃતિનો સૌ પ્રથમ પ્રયોગ કર	ે સાલ	માં થયો ?
	(A)	1844	(B)	1966
	(C)	1968	(D)	1995

(13)	ભારત	નો બીજો સહકારી કાયદો કયારે	અમલ	માં આવ્યો ?
	(A)	1947	(B)	1912
	(C)	1904	(D)	1950
(14)	જર્મની	lમાં ગ્રામ્ય વિસ્તારો માટે કો <u>ણે</u> મં	ડળી સ	યાપી ?
	(A)	હેમિલ્ટન	(B)	ડૉ. વિલિયમ કિંગ
	(C)	રાઇફિઝન	(D)	એમ.ટી.હેરિક
(15)	ડેરીક્ષેત્ર	ત્રની પ્રવૃતિમાં કયો દેશ પ્રથમ સ્થ	યાન ધ	રાવે છે ?
	(A)	ભારત	(B)	બ્રિટન
	(C)	સ્વીડન	(D)	ડ ~~ેન્~~ માર્ક
(16)	સહકા	રનો પ્રથમ તબક્કો કયારથી શરૂ	થયો '	?
	(A)	1904 થી 1918	(B)	1889 થી 1899
	(C)	1947 થી 1950	(D)	1912 થી 1925
(17)	સહકા	રી ખેત-ધિરાણમાં કઇ બાકીનું પ્ર	માણ વ	ાધુ રહે છે ?
	(A)	ટૂંકી મુદત બાકી	(B)	મુદત બાકી
	(C)	લાંબી મુદત બાકી	(D)	એક પણ નહિ
(18)	14 +	ાોટી વ્યાપારી બેંકોનું રાષ્ટ્રીયકરણ	કઇ સ	ાલમાં થયું ?
	(A)	1966	(B)	1967
	(C)	1969	(D)	1950
(19)	1929	)માં કયા સ્થળે સહકારી તાલીમ	શાળા	શરૂ થઇ ?
	(A)	અમદાવાદ	(B)	પૂના
	(C)	રાજકોટ	(D)	સુરત
(20)	ગુજરા	ત સહકારી મંડળીઓનો કાયદો ર	ગુજરા ત	રાજયે કયારે ઘડ્યો ?
	(A)	1961	(B)	1947
	(C)	1950	(D)	1960

વિભાગ - 2

1	કૃષિ-ધિરાણમાં નાબાર્ડનો ફાળો જણાવો.	10			
	અથવા				
1	NDDB (નેશનલ ડેરી ડેવલોપમેન્ટ બોર્ડ) વિશે નોંધ લખો.	10			
2	રાજય સહકારી બેંકની કામગીરી જણાવો.	10			
	અથવા				
2	ભારતની સહકારી પ્રવૃતિનું મહત્ત્વ ચર્ચો.	10			
3	જિલ્લા સહકારી બેંકની કામગીરી જણાવો.	10			
	અથવા				
3	શહેર સહકારી બેંકોનું મહત્ત્વ જણાવો.	10			
4	ભારતની સહકારી પ્રવૃત્તિની મર્યાદાઓ જણાવો.	10			
	અથવા				
4	અમૂલ વિશે નોંધ લખો.	10			
પ	ટૂંક નોંધ લખો ઃ (ગમે તે એક)	10			
	(1) પ્રાદેશિક ગ્રામીણ બેંક				
	(2) ભારતમાં દૂધ સહકારી મંડળી.				

4

ENGLISH VERSION

Inst	truct	ions	: (1) (2)	only.		ection - I MCQ in answer sheet ry equal marks in Section - II.
				SEC	TION	- I
1	M.C	.Q.				20
	(1)	Who	o found	ed Agricult	ure Ba	nk in India ?
		(A)	Kar S	ondase	(B)	William Wedarbarn
		(C)	Willia	m King	(D)	Robert Owen
	(2)	In v	which y	ear was Rl	3I foun	ided?
		(A)	1947		(B)	1950
		(C)	1935		(D)	1975
	(3)	Which state first of all did take initiative in Cooperative Act ?				cake initiative in
		(A)	Gujara	at	(B)	Madras
		(C)	Mahai	rashtra	(D)	Mumbai
	(4)	In v	which y	ear was N	ABARE	founded ?
		(A)	1982		(B)	1950
		(C)	1947		(D)	1968
	(5)	In which year were the Regional Rural Banks started?				
		(A)	1985		(B)	1975
		(C)	1980		(D)	1966
	(6) Describe the structure of Cooperative Activities.					operative Activities.
		(A)	Two ty	pes	(B)	One type
		(C)	Three	types	(D)	Many types

(7)	What was the initial capital of NABARD?						
	(A)	500	(B)	150			
	(C)	750	(D)	100			
(8)	What is regulated by RBI ?						
	(A)	Credit	(B)	Profit			
	(C)	Loss	(D)	Transaction			
(9)		which year was the ned?	first	Nagrik Sahakari Bank			
	(A)	1908	(B)	1909			
	(C)	1905	(D)	1912			
(10)		which year did Gove artment of Agricult		ent of India start the Loan in RBI ?			
	(A)	1936	(B)	1900			
	(C)	1950	(D)	1935			
(11)	Which country is considered as the origin of the Cooperative Movement in modern age ?						
	(A)	America	(B)	Russia			
	(C)	India	(D)	England			
(12)	In which year was the first experiment of cooperative movement done?						
	(A)	1844	(B)	1966			
	(C)	1968	(D)	1995			
(13)	In which year was the India's second Cooperative Act introduced ?						
	(A)	1947	(B)	1912			
	(C)	1904	(D)	1950			

	(C)	1950	(D)	1960		
	(A)	1961	(B)	1947		
(20)	In which year did Gujarat State form the first act for its cooperative societies ?					
	(C)	Rajkot	(D)	Surat		
	(A)	Ahmedabad	(B)	Pune		
(19)	Where was the Cooperative Training School founded in 1929 ?					
(10)				1950		
	(A)	1966	(B)	1967		
(10)	nati	onalized ?				
(18)	` /	J		or 14 commercial banks		
	(A) (C)		` ´	No one from these		
		culture credit ? Short term debt	(B)	Overdue debt		
(17)	•					
	(C)	1947 to 1950	(D)	1912 to 1925		
	(A)	1904 to 1918	(B)	1889 to 1899		
(16)	Whe	en did the first pha	se of	Cooperative start ?		
	(C)	Sweden	(D)	Denmark		
	(A)	India	(B)	Britain		
(15)		ch of the country s	tands	first in the activities of		
	(C)	Raifiagen	(D)	M.T. Herik		
	(A)	Hemilton	(B)	Dr. William King		
(14) Who founded a cooperative society for Rural Area : Germany ?						

1	Narrate the role of NABARD in Agriculture credit.	10
	OR	
1	Write note on NDDB (National Dairy Development Board).	10
2	Explain the functioning of state Cooperative Bank.	10
	$\mathbf{OR}$	
2	Explain the importance of Cooperative Movement in India.	10
3	Explain the functioning of District Cooperative Bank.	10
	$\mathbf{OR}$	
3	Narrate the importances of Urban Cooperative Bank.	10
4	Discuss the limitations of Cooperative Movement in India.	10
	OR	
4	Write note on Amul.	10
5	Write short note: (any one)	10
	(1) Regional Rural Bank	

SECTION - II

DGG-002-001514]

(2) Milk Cooperative Societies in India.

50